

LỊCH SỬ KIẾN TRÚC PHƯƠNG ĐÔNG
BỘ MÔN LỊCH SỬ KIẾN TRÚC - KHOA KIẾN TRÚC

KHI TRANG TRÍ VÀ KIẾN TRÚC CÙNG LÊN TIẾNG

GVHD: CÔ NGUYỄN BÍCH HOÀN
SVTH:
PHAN BẢO KHÁNH - 19510101271
NGUYỄN THỊ QUỲNH GIANG - 19510101265
NGUYỄN TUẤN KIẾT - 19510101272
ĐẶNG PHƯƠNG LINH - 19510101273
NGUYỄN TẤN HÙNG - 19510101270

ĐẶNG PHƯƠNG LINH

PHAN BẢO KHÁNH

NGUYỄN TUẤN KIẾT

NGUYỄN THỊ QUỲNH GIANG

CÔ NGUYỄN BÍCH HOÀN

NGUYỄN TẤN HÙNG

MỤC LỤC

A. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI	
B. DẪN NHẬP	
C. KHI TRANG TRÍ VÀ KIẾN TRÚC CÙNG LÊN TIẾNG	
I. Khắc trong kiến trúc	
II. Màu sắc trong kiến trúc	
III. Hội họa trong kiến trúc	
D. Ý NGHĨA ỨNG DỤNG TRANG TRÍ KIẾN TRÚC HIỆN ĐẠI...	
E. KẾT LUẬN	

LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI

Những yếu tố dẫn đến sự hội tụ ngày càng gia tăng về **mặt ngôn ngữ biểu hiện** giữa kiến trúc và trang trí. Kiến trúc đơn thuần nhằm phục vụ mục đích cư trú của con người. Qua các tiến trình lịch sử phát triển, con người ngày càng có **nhu cầu cao hơn về mặt thẩm mỹ và các quan niệm tín ngưỡng**. Từ đó kiến trúc phát triển hơn, bao hàm cả lĩnh vực xoay quanh nghệ thuật trang trí như hội họa, điêu khắc,...

Đặc biệt, kiến trúc phương Đông **luôn gắn liền với hình tượng, trang trí, nghệ thuật** chứa đựng tầng lớp ý nghĩa sâu xa phản ánh quan điểm tôn giáo, văn hóa của thời đại.

Nhắc đến phương Đông, tiêu biểu là các nước như Trung Quốc, Ấn Độ, Nhật Bản,... Các nền văn minh này hình thành trên các **khu vực đồng bằng hoặc khu vực ven biển** tại châu Á và châu Phi, nơi có điều kiện thổ nhưỡng màu mỡ. Do hình thành trên điều kiện như vậy nên trong mọi kiến trúc của người phương Đông đều mang những tầng lớp ý nghĩa riêng, đại diện cho văn hóa, tôn giáo, sự phát triển của nền văn minh đó.

Trong đề tài lần này, nhóm 4 sẽ tìm hiểu về sức ảnh hưởng của trang trí trong kiến trúc ở các nước phương Đông: Khi trang trí và kiến trúc cùng lên tiếng - trang trí hay không trang trí?

DÂN NHẬP

Kiến trúc phản ánh độ thẩm mỹ của một nước.

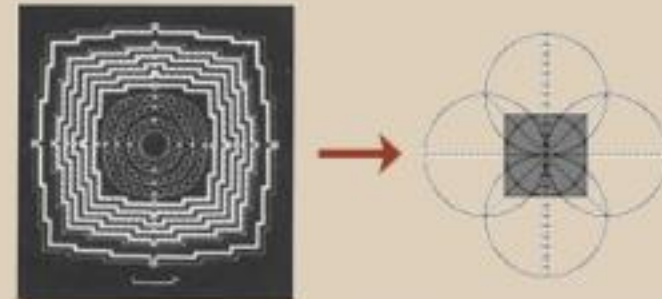
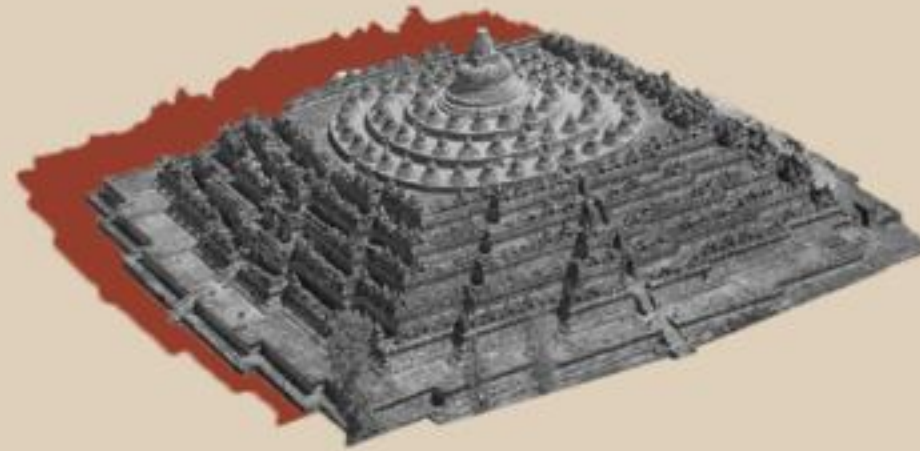
Kiến trúc phản ánh xã hội, mang tính tư tưởng. Kiến trúc bao hàm ý nghĩa rộng lớn như một sản phẩm văn hóa. Bất kì sản phẩm con người tạo ra trong quá trình tiến hóa lịch sử của mình đều có khả năng phản ánh lên nhiều điều về bối cảnh sống lúc đó.

Sự hài hòa về trang trí và kiến trúc: trang trí giúp **truyền tải nội dung mạnh mẽ**, trang trí **gắn liền, hài hòa** với công trình kiến trúc. Để tài trang trí trong kiến trúc chứa đựng nhiều ý nghĩa. Không gian kiến trúc, các chi tiết trang trí cho chúng ta nghiệm ra được giai thoại lịch sử qua bao thế hệ. Kiến trúc – trang trí là **nơi lưu trữ những giá trị nghệ thuật vượt thời gian**. Kiến trúc cổ tự cùng những mảng điêu khắc lưu giữ một giá trị văn hóa to lớn, thể hiện rõ đời sống và tinh thần của xã hội đương thời.

I. ĐIỀU KHẮC TRONG KIẾN TRÚC

ĐỀN BOROBODUR - INDONESIA

- Đền thờ thuộc Phật giáo Đại thừa
- Địa điểm Magelang, Yogyakarta, Indonesia

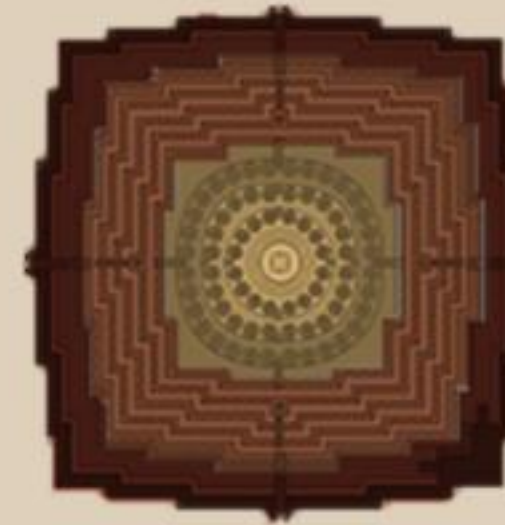
Mandala là một hình vẽ biểu thị vũ trụ trong cái nhìn của một bậc giác ngộ. Trong tiếng Sanskrit, mandala nghĩa là **một trung tâm (la) đã được tách riêng ra hay được trang điểm (mand)**

- Trên **đỉnh các cổng vòm ở mỗi tầng** được trang trí bằng gương mặt **Kala**, vị thần hủy diệt trong truyền thuyết Java, cũng là biểu tượng được dùng **phổ biến trong điêu khắc và kiến trúc truyền thống**.

- Ngôi đền được kiến thiết theo **đồ hình vuông - tròn**, gồm **8 lớp từ thấp đến cao theo kích thước giảm dần**, tất cả đồng tâm với một tháp Phật khổng lồ ở trung tâm.
- Lối bố cục này ứng dụng hình ảnh **mandala** trong Ấn giáo và Phật giáo
- Hình dạng kim tự tháp dạng bậc như một gò núi (còn được gọi là "**chùa núi**", là sự kết hợp giữa bảo tháp, chùa và núi).
- Kiến trúc của chùa thể hiện sự giao hòa giữa **kiến trúc Phật giáo** và **giáo phái bản địa thờ cúng tổ tiên** tại Ấn Độ.

- Hình dạng 3 tầng tháp thể hiện 3 cấp độ biểu tượng của vũ trụ học Phật giáo
- 10 bậc của 3 tầng tháp được cho là tương ứng với **các giai đoạn mà các Bộ Tát phải đạt được trước khi thành Phật quả**

■ Kamadhātu ■ Rupadhātu ■ Arupadhātu

1. **Dục giới (kamadhātu)**
- phân đế

2. **Sắc giới (rupadhātu)**
- 5 bậc thang vuông

3. **Vô sắc giới (arupadhātu)** - 3 bậc tròn và bảo tháp lớn

- Đền Borobudur **không mái che, không cột trụ, không phòng ốc**, nhưng đầy phức tạp với các chi tiết điêu khắc trên đá trải rộng trong diện tích **2.500 mét vuông**, tạo thành ngôi **đền thờ Phật lớn nhất thế giới**.

- Tất cả các bậc thềm, đều được phủ kín **tượng, phù điêu trang trí** miêu tả cuộc đời của Đức Phật, các vị Bồ tát..., những cảnh trên thiên đường hay dưới địa ngục.
- Ngoài ra còn có các cảnh của **cuộc sống hàng ngày của Java cổ đại** thế kỷ 8: cuộc sống của hoàng gia, tu sĩ ẩn dật trong rừng, những người dân thường trong làng đến đền thờ, chợ, hệ thực vật và động vật khác nhau.
- Borobudur là quần thể lớn nhất và đầy đủ nhất các phù điêu Phật giáo trên thế giới với khoảng **504 tượng Phật, 1460 phù điêu miêu tả con người, sự kiện và 1210 phù điêu trang trí.**

Ngôi đền cũng mang sự ảnh hưởng của **phong cách Gupta**, phản ánh ảnh hưởng của Ấn Độ trong khu vực, nhưng vẫn mang những nét đặc sắc Indonesia riêng biệt

DỤC GIỚI (KAMADHATU)

- Lớp chân đế (**gồm 2 tầng dưới cùng**) có **bình đồ hình vuông**, bốn cạnh hướng về bốn hướng. Đây là lớp phản ánh Dục Giới, bao gồm **160 mảng phù điêu** miêu tả lại **hoạt cảnh của Karmawibangga – thuyết nhân quả** trong thế giới con người, những hoạt động trong đời sống hàng ngày, cũng như dục vọng tâm thường của chúng sinh trong tam giới: **sát sinh, trộm cắp, tà dâm, nói dối và thù dết.**

MAKARA

- Điêu khắc Makara mang vẻ hung tợn, **án ngữ theo nguyên tắc đăng đối với cổng chính.**
- Đây vừa là **chi tiết trang trí, vừa là hệ thống thoát nước của ngôi đền.**
- Makara mang thân cá, ngà voi, chân sư tử, mắt khỉ, tai lợn rừng, đuôi công, hàm cá sấu. có nguồn gốc từ thần thoại của Hindu giáo là vật cưỡi của nữ thần sông Hằng (cũng chính là mái tóc của thần Shiva)

TU GIỚI (RUPADHATU)

- Thuộc tầng 2, gồm **5 bậc thang với 4 hành lang** chứa đựng hơn 1.300 mẫu chuyện về đời sống các vị chân tu, cùng các **tích truyện dẫn từ Bản Sinh Kinh** – miêu tả về cuộc đời tiền kiếp của đức Phật.
- 4 tầng giữa của Rupadhatu có 1.212 mảng điêu khắc trang trí tinh tế với các hoa văn mang dấu ấn bản địa

- Các bảng câu chuyện bao phủ cả bức tường bên trong và lan can của các hành lang của năm bậc thang lớp Rupadhatu.

- Được chạm khắc vào những tấm này là những bức phù điêu tường thuật mô tả cảnh tượng trong các văn bản cổ của Phật giáo. Loại câu chuyện được bao gồm trong lớp Rupadhatu là:

Bhumisparsha Mudra

Abhaya Mudra

Dhyana Mudra

Vara Mudra

Vitāraka Mudra

- Có 432 bức tượng **Phật Dhyani** (Phật ngồi thiền) trong lớp Rupadhatu.
- Những bức tượng này có những cử chỉ tay khác nhau được gọi là **mudras**.
- Một bức tượng Phật Dhyani với một loại đá đặc biệt có tên và ý nghĩa. Có 5 mudras tiêu chuẩn

Câu chuyện về Sudhana, một cậu bé đến từ Ấn Độ, chuyển từ thầy này sang thầy khác để tìm kiếm trí tuệ và sự giác ngộ.

Chuyện tương tự như Jātaka, nhưng người không phải là bồ tát

Cuộc đời của Đức Phật ở Thiên đàng Tushita

Những câu chuyện về Đức Phật trong những kiếp trước của Ngài

THƯỢNG GIỚI (ARUPADHATU)

- Có mặt bằng hình tròn, gồm 3 bậc tròn cuối cùng với **72 tháp** nhỏ bên trong đặt tượng Phật ngồi và một tháp giống hình quả chuông đặt ở chính giữa.

- Hình tròn đại diện cho sự vĩnh hằng không có bắt đầu và không có kết thúc, một trạng thái tuyệt vời nhất, tĩnh lặng và thuần khiết của thế giới vô sắc.

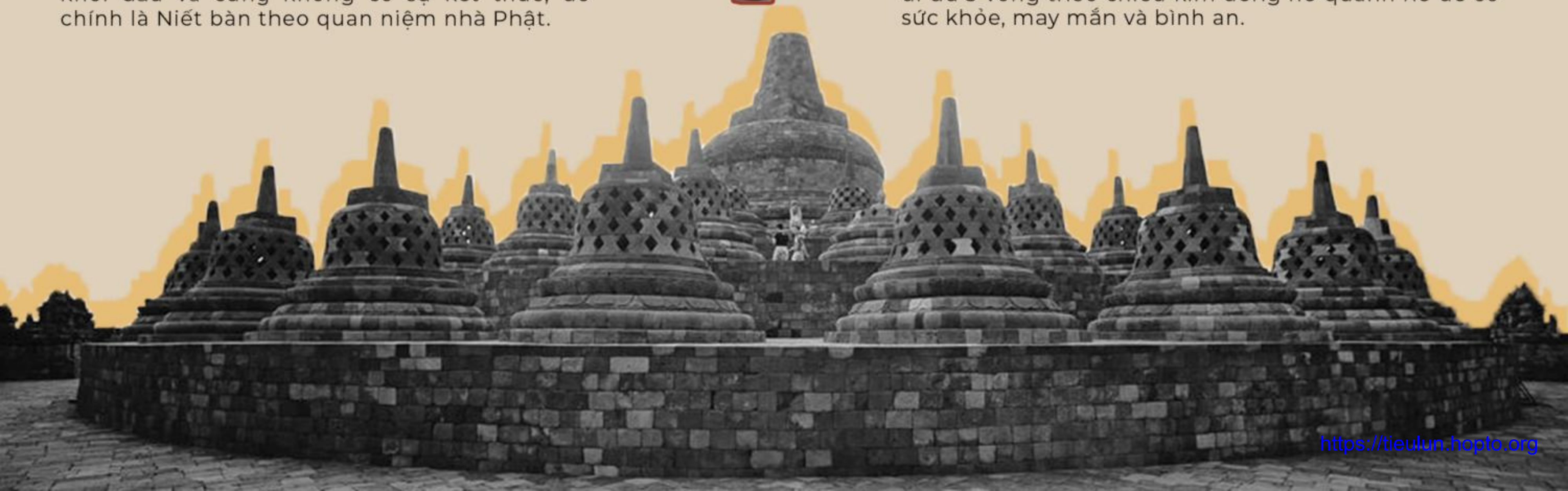
- Không gian kiến trúc ở đây không một mảng điêu khắc trang trí, chỉ giản đơn với các tháp Phật bố cục theo ba vòng tròn đồng tâm, gửi gắm thông điệp ở cảnh giới này không có sự khởi đầu và cũng không có sự kết thúc, đó chính là Niết bàn theo quan niệm nhà Phật.

- Trong mỗi chiếc sọt là một tượng Phật đang ngồi ở tư thế thiền định.

- Hiện tại có 2 sọt đã mất nắp để lộ ra tượng Phật bên trong.

- Ở chân đế của bảo tháp này có một đường tượng trưng cho sợi dây trời buộc kiếp người, sau đây là hình các cánh sen đại diện cho cõi Phật. Người ta nói rằng, khi tới bảo tháp trên đỉnh ngôi đền khổng lồ này, hãy đi đủ 3 vòng theo chiều kim đồng hồ quanh nó để có sức khỏe, may mắn và bình an.

ĐỀN RANAKPUR JAIN

Ngôi đền **Ranakpur Jain** được xây dựng bằng **đá cẩm thạch trắng**, có diện tích khoảng 4,500m² với 4 đền chính, 4 đại sảnh, 4 cửa ra vào, 67 vòm vòm, 29 không gian cũng lễ tôn nghiêm và **1,444 cột chống bằng cẩm thạch được trang trí hoàn toàn khác nhau**.

Số cột trụ nhiều, kích thước cũng khác nhau nhưng nét độc đáo trong thiết kế là dù nhìn từ hướng nào thì cũng **không có cột trụ nào bị che mất** cũng như đứng hướng nào cũng có thể thấy được **hình ảnh của thần**

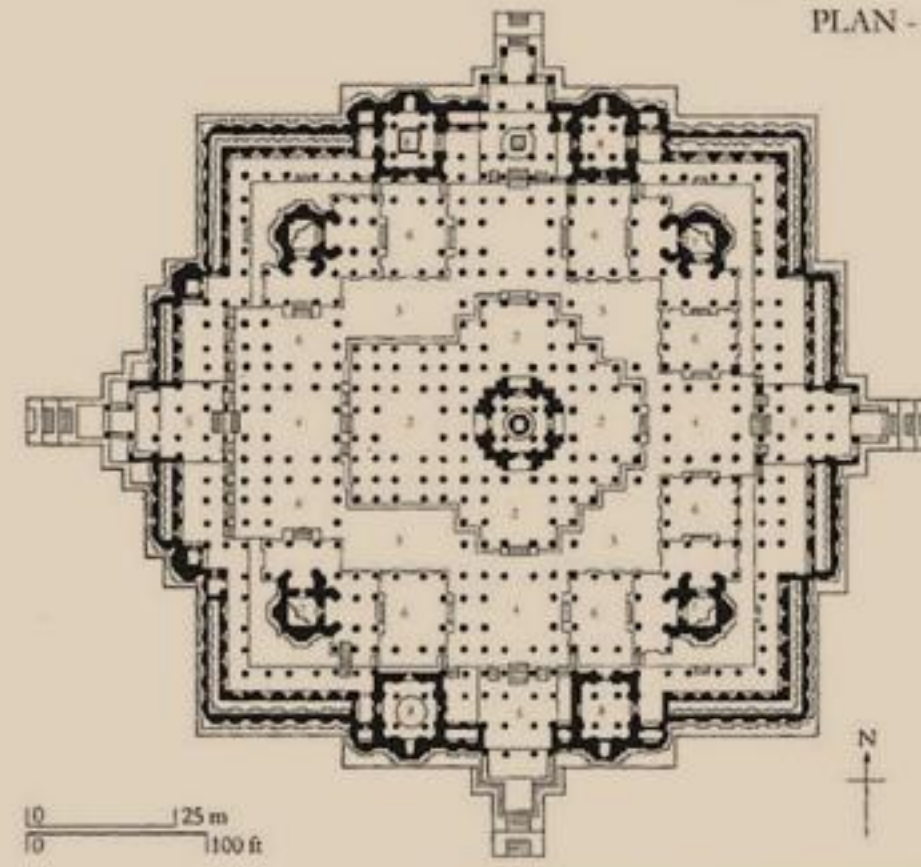

Sự chơi đùa tuyệt vời giữa **ánh sáng** và **bóng râm** trên các trụ cột. Màu các cột đá trong đền cũng **thay đổi tùy theo thời gian trong ngày**

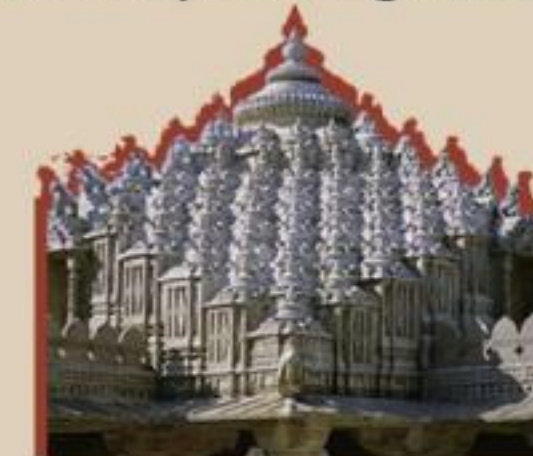
trang trí bằng rất nhiều hoa văn và các hình thù tinh xảo khác nhau: có thể là hình ảnh tượng trưng cho **các vị thần**, có thể là biểu tượng của các **gia đình hoàng gia** thời điểm xây dựng chùa, các **lễ hội, vui chơi**.

TỪNG CỘT TRỤ ĐỀU CÓ MỘT CÂU CHUYỆN RIÊNG

PLAN - 5

- Mặt bằng ngôi đền chính không phát triển theo chiều dọc như các ngôi đền truyền thống ở Ấn Độ mà theo **hình chữ Thập**
- Ngôi đền có 4 lối vào ở mỗi mặt
- Mỗi lối vào đều dẫn qua một loạt các hội trường có trụ cột đến một đấu trường trung tâm và thánh địa **đền bốn mặt bằng đá cẩm thạch trắng** của **chúa tể Adinatha**

Ở trung tâm là đền **Bốn Mặt Chau-mukha** thờ thần **Adinath**, tượng trưng cho **4 hướng**

RANAKPUR, Adinatha Temple

KỸ THUẬT TRANG TRÍ: Điêu khắc
CHẤT LIỆU TRANG TRÍ: Đá

Một chú voi được chạm khắc tinh xảo, đẹp mắt bằng **đá cẩm thạch** nằm ở trung tâm đền chính với ý nghĩa **mang trọng lượng của thế giới và thần linh trên lưng của chúng**. Và bên cạnh nó là **Marudevi** - mẹ của **chúa tể Adinatha**
Ngoài ra, **một hàng voi** được đặt ở **chân tường** và **trụ cột** của ngôi đền

Các tác phẩm điêu khắc được chạm khắc bằng tay bao gồm những **câu chuyện Jain** đến những **sinh vật thần thoại** khác nhau và mô tả **niềm tin về thời gian** cũng như **vòng đời sinh và tử**.

Trần nhà được chạm khắc phức tạp trong các lớp mang lại hiệu ứng 3D của một **bông hoa và một bánh xe với 12 nan hoa**, các cánh hoa được xen kẽ với các thiếu nữ nhảy múa cầm nhạc cụ.

Hình có **một đầu và năm thân** tượng trưng cho **năm yếu tố của thế giới**

Đây là một trong những tác phẩm điêu khắc nổi tiếng nhất tại ngôi đền. **108 đầu rắn và nhiều đuôi**.

ĐỀ TÀI ĐIÊU KHẮC : những câu chuyện về **giáo phái Jain, sinh vật thần thoại, vòng đời sinh tử của con người,...**

<https://tieulun.hopto.org>

GIÁ TRỊ ĐỘC ĐÁO MÀ NGÔI ĐỀN JAIN ĐẠT ĐƯỢC NẴM Ở SỰ "TÍCH HỢP" CỦA NÓ

"Kiến trúc điêu khắc" bản chất của kiến trúc Ấn Độ như những ngôi đền Hindu thời trung cổ nằm ở nghệ thuật điêu khắc, sự phong phú của các chi tiết chạm khắc. Nó cũng có thể được gọi là "Kiến trúc khối lượng lớn".

"Kiến trúc màng" Nó tập trung vào sự bao phủ hoặc bao bọc của không gian nội thất hơn là tác phẩm điêu khắc bên ngoài như các tính năng.

"Kiến trúc khung" Nó thiếu cả ngoại hình điêu khắc và khái niệm không gian hiện đại. Sức hấp dẫn của loại hình kiến trúc này tồn tại trong không gian không xác định và một bố cục khuôn khổ bên trên. Không gian bên trong và không gian bên ngoài của chúng là liên tục mà không có sự phân biệt rõ ràng.

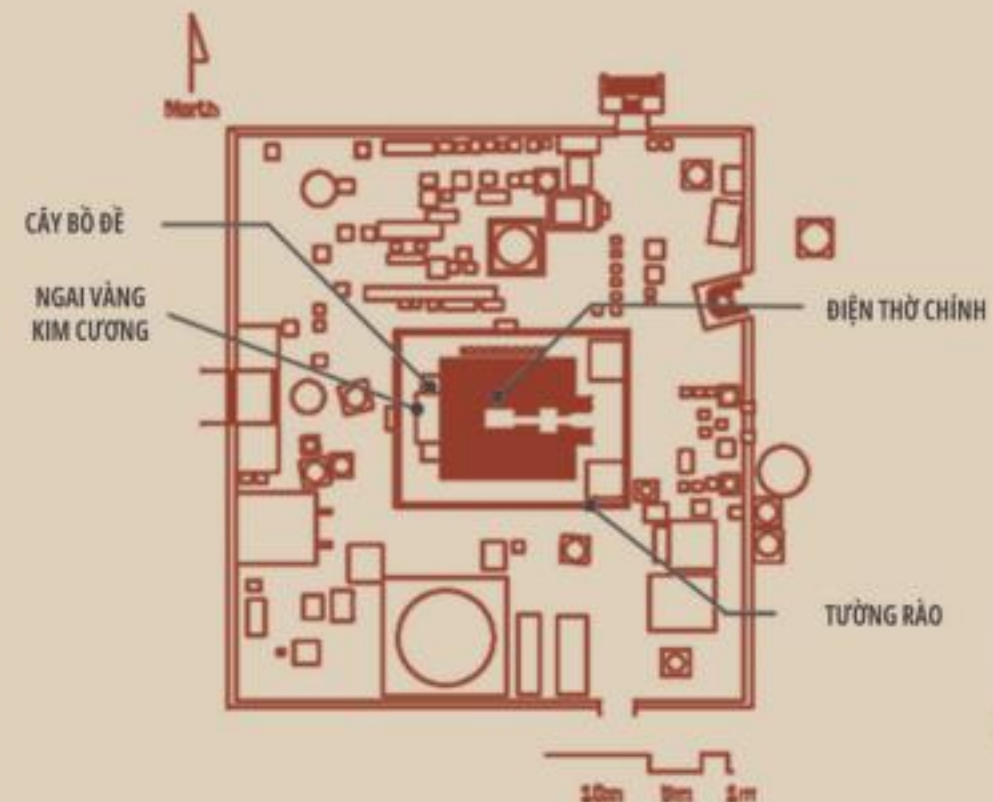
=> Trái ngược với hầu hết các ngôi đền Ấn Độ có ngoại thất hoành tráng nhưng thường khiến chúng ta thất vọng bởi không gian bên trong nghèo nàn, ngôi đền này có sự kế thừa tuyệt vời của không gian nội thất tinh tế và vẻ đẹp điêu khắc ở bên ngoài

QUẦN THỂ CHÙA MAHABODHI (BODH GAYA, BANG BIHAR, ẤN ĐỘ)

Được xây dựng vào thế kỷ thứ 3 TCN dưới thời vua Ashoka. Quần thể chùa Mahabodhi là một trong những ngôi chùa Phật giáo đầu tiên được xây dựng hoàn toàn bằng **gạch phủ vữa**, vẫn còn tồn tại, và được coi là kiến trúc gạch có ảnh hưởng đáng kể trong nhiều thế kỷ. Công trình này là

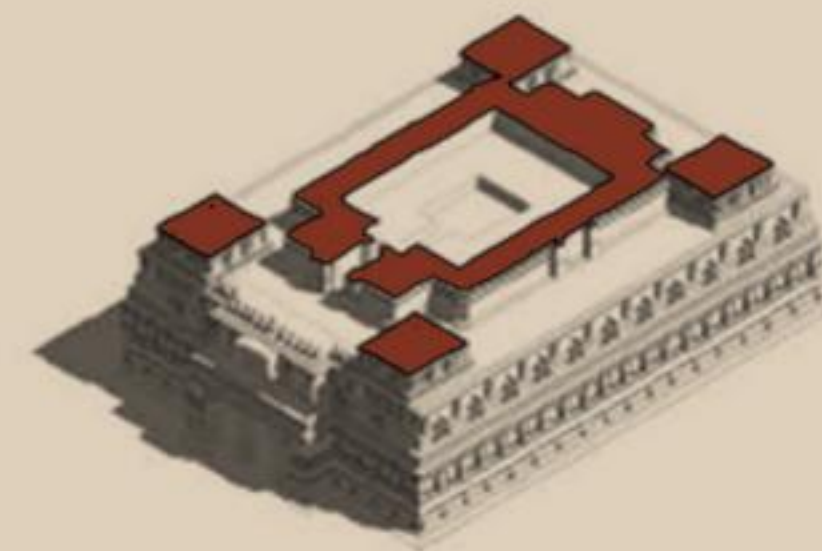
Quần thể có trục tổ hợp chính theo **hướng Đông - Tây**, cổng vào hướng Đông.

Nằm trong một khuôn viên hình vuông, diện tích khoảng 4,86ha, bao quanh bởi bức tường.

Tháp chính ở giữa cao **55m, bố cục mặt bằng tháp đăng đối**, nhìn mặt đứng dạng **thang cân**, cấu trúc 2 tầng.

4 góc xung quanh tháp chính đặt 4 tháp nhỏ được xây dựng cùng 1 phong cách kiến trúc.

Bao xung quanh tòa tháp chính là **lan can đá**.

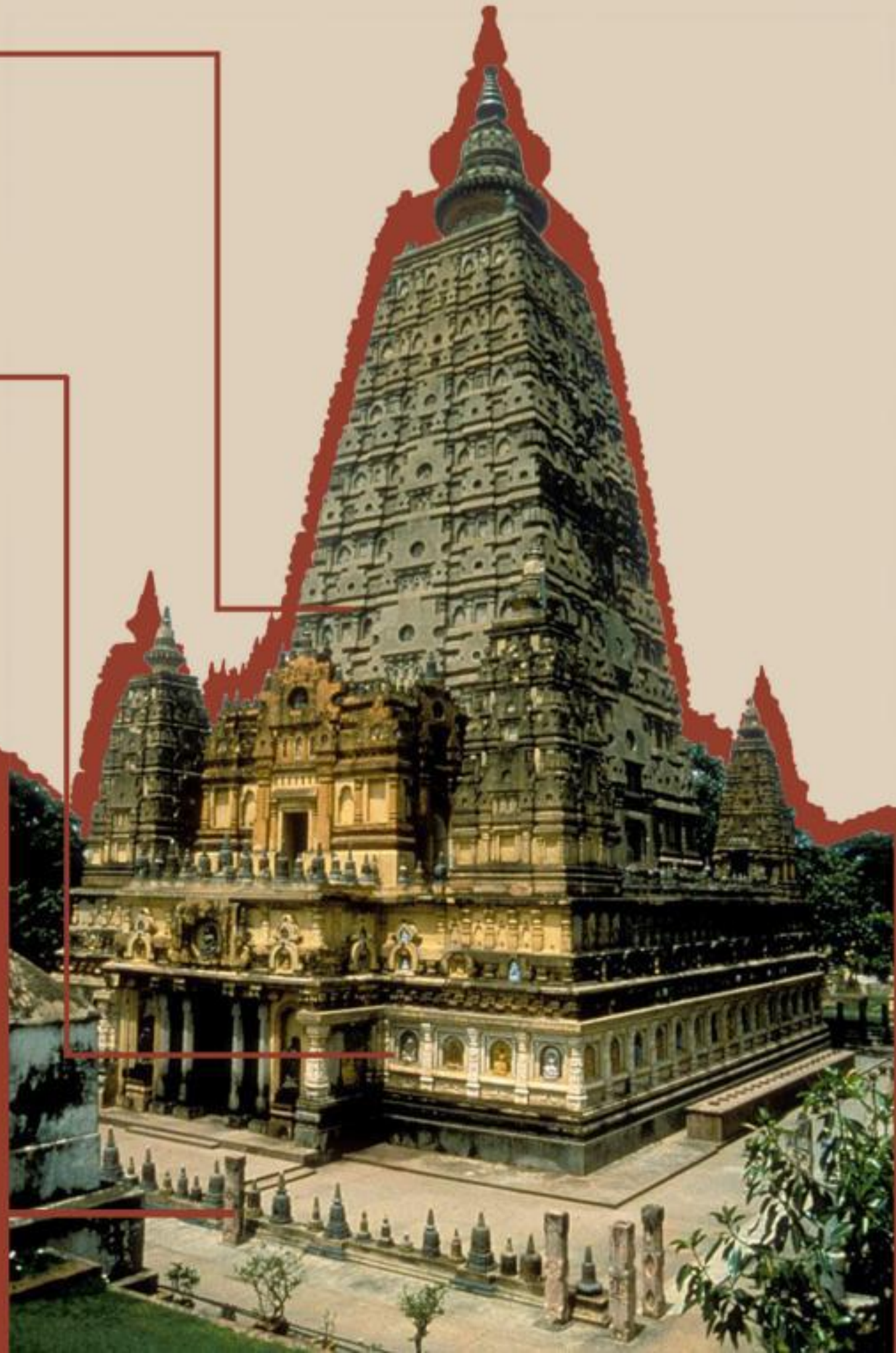
Bề mặt của tháp dật cấp khi lên cao, có các **hốc đặt tượng Phật** điêu khắc tỉ mỉ tinh xảo, càng lên cao càng nhỏ lại.

Bản sao tường rào bằng **thạch cao**, ngay dưới chân là các **stupa thu nhỏ**.

Tường rào nguyên bản bằng **đá granite thô** chưa được đánh bóng. Trang trí những điêu khắc cầu kỳ như hoa lá và những hình tượng khác.

CHẤT LIỆU TRANG TRÍ Các điêu khắc trang trí của quần thể chùa Mahabodhi thường là **chạm, điêu khắc trên đá** và xuất hiện ở khắp công trình.

ĐỀ TÀI ĐIÊU KHẮC

Các điêu khắc trang trí thường xoay quanh cảnh làm lễ, các câu chuyện, sinh vật và các nhân tố đơn lẻ khác.

Lễ cầu nguyện

Cây Bồ đề được vây xung quanh bởi những người cầu nguyện

Sinh vật, muông thú

Con voi

Nhân mã

Cảnh trâu mẹ cho con bú

Các câu chuyện, cảnh sinh hoạt con người

Người đàn bà, đứa trẻ và con

Cuộc vượt sông diệu kì

Vườn Jetavana

Cảnh trâu cày

KIẾN TRÚC CHÍNH LÀ ĐIÊU KHẮC:

Kiến trúc điêu khắc là một phương thức biểu hiện kiến trúc dựa trên **ngôn ngữ điêu khắc**. Trong lịch sử kiến trúc thế giới có những ngôi đền, chùa, với kết cấu phức tạp, thậm chí nhiều tầng, nhưng không hề xây mà là đục vào núi. Khi đó kiến trúc trở thành như một **tác phẩm điêu khắc**.

QUẦN THỂ KIẾN TRÚC CHÙA HANG AJANTA:

- Quần thể hang động Ajanta là di tích quý giá đại diện cho thời kỳ hưng thịnh của **phật giáo tại Ấn Độ**.
- Khu chùa hang Ajanta gồm 29 chùa hang ăn sâu vào vách đá bao quanh thung lũng cùng tên ở miền Trung – Tây Ấn Độ. Tất cả 29 ngôi chùa này không hề xây mà **đều đục vào núi đá**.
- Trong mỗi chùa hang đều có các cột, vách tường, vòm trần được tạc và vẽ vô số chi tiết trang trí và tranh rất cầu kỳ, đại diện cho triều đại **Gupta** vàng son. Tất cả 29 ngôi chùa này đều không xây mà tác theo kiểu điêu khắc vào trong lòng núi đá. Một minh chứng đại diện khi **điêu khắc hóa kiến trúc**.

CÁC CHI TIẾT NGHỆ THUẬT ĐIÊU KHẮC Ở QUẦN THỂ AJANTA:

Hai tượng Phật đứng với thủ ấn ban ơn cho

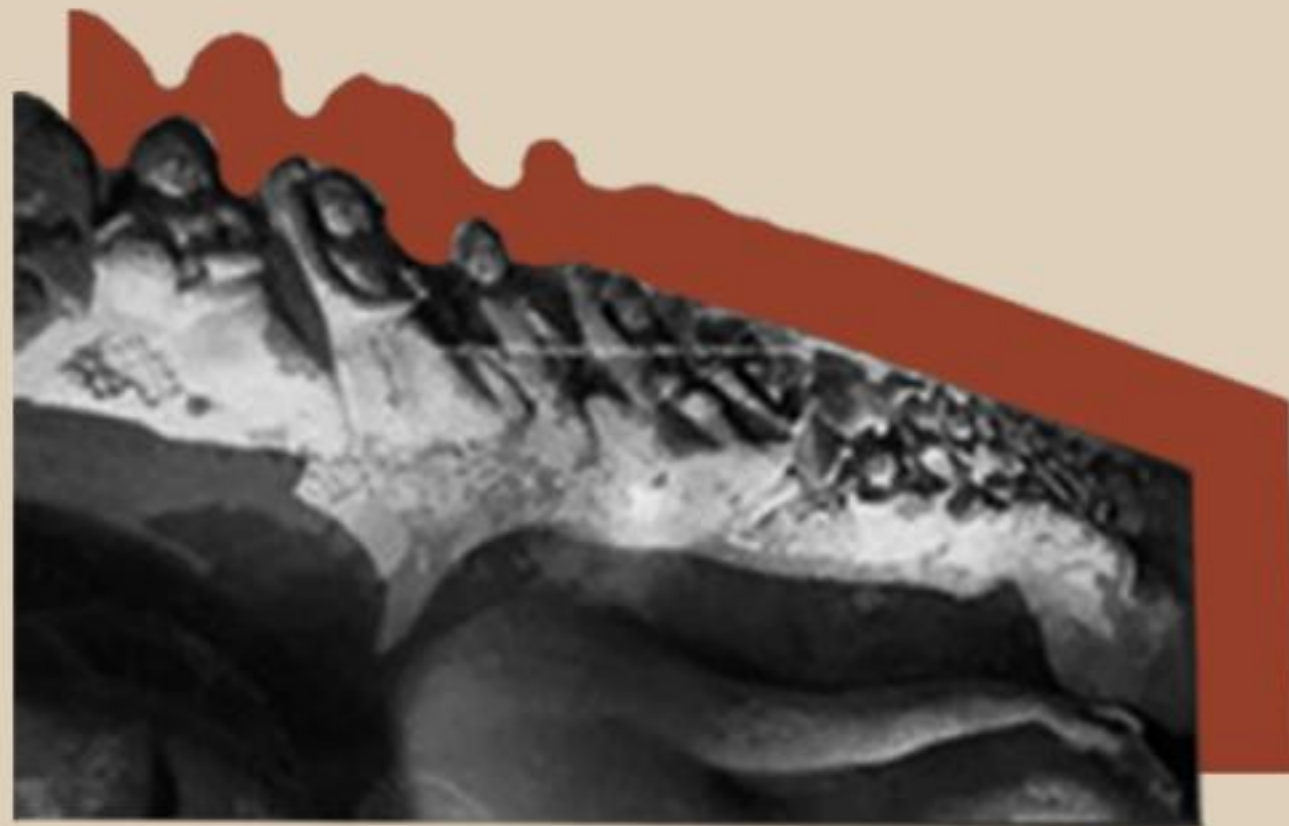

Cửa sổ vòm bầu nậm cổ lùn

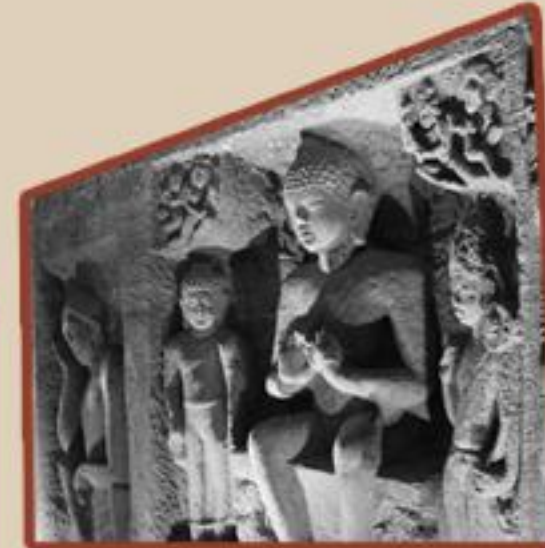
Có 15 cột tròn trang trí với điêu khắc hoa, ở đầu cột có các tượng Phật. Hai bên cột có điêu khắc voi, ngựa, tiên nữ mây mưa đang bay theo phong cách nghệ thuật thời **Gupta**. Phần trên cột có tượng Phật ở nhiều dáng thế khác nhau.

TƯỢNG PHẬT NẪM LÚC NHẬP NIẾT BÀN:

Cảnh các Bồ tát, chúng thiên chào mừng Đức Phật nhập Niết Bàn.

Bước qua cửa vào, ta bắt đầu đi theo chiều kim đồng hồ tức chiều âm bên trái có các cảnh chính như sau: cảnh Phật Nhập Niết Bàn ở tư thế nằm. Tượng Phật nằm khổng lồ dài 7m.

Cảnh tu sĩ, chúng sinh cõi nhân gian tiếc thương Phật.

Tượng Phật này, nhất là tại đây trong cảnh Phật nhập Niết Bàn, có một khuôn mặt biểu tượng Phật đã lìa trần gian nên chỉ thấy phía sau lưng Phật. Đây là một tượng Phật đặc biệt diễn tả Phật lìa trần gian ở tư thế ngồi.

Phật ở thế ngồi vững chãi hai chân buông xuống với thủ ấn

Cảnh Phật ngồi dưới góc Bồ Đề, vua quỷ Mara đánh phá và ba người con gái Mara quyến rũ Phật

Tượng Phật đứng mang phong thái Chinh Phục giáo

MỐI QUAN HỆ GIỮA ĐIÊU KHẮC VÀ KIẾN TRÚC

Kiến trúc và điêu khắc là hai ngành nghệ thuật tạo hình có **mối quan hệ khăng khít** với nhau. Điêu khắc được thể hiện trong các kiến trúc cổ như ở các đền đài và chùa miếu ở Ấn Độ, Trung Quốc, Nhật Bản,... Điêu khắc có vai trò như **“chất xúc tác”** làm tăng thêm tính thẩm mỹ, tạo tạo nên hình khối cho kiến trúc và làm tăng thêm các giá trị tinh thần.

Các mảng điêu khắc không chỉ mang ý nghĩa tôn giáo, mà còn là một kho tư liệu phong phú về cuộc sống kinh tế, xã hội đương thời.

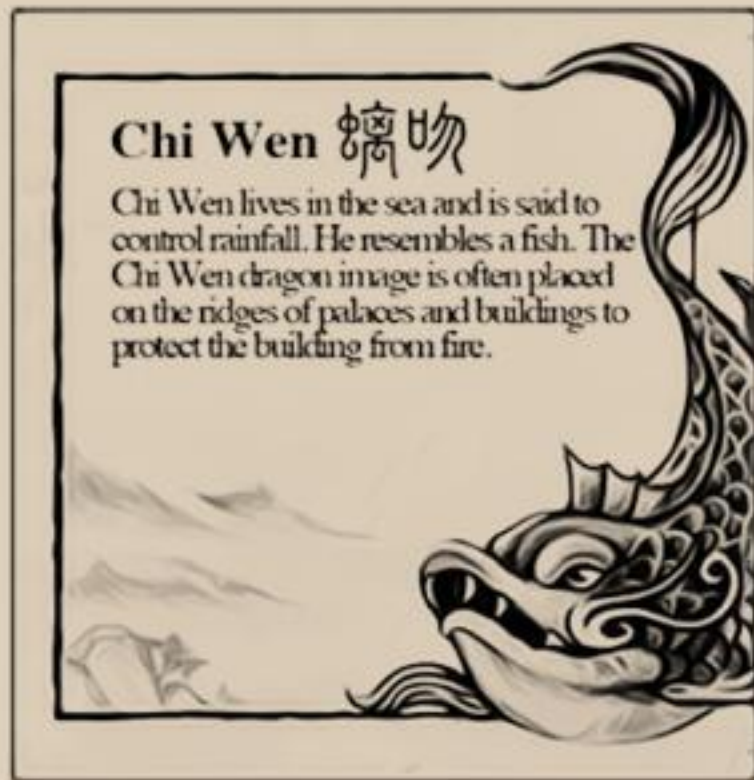
II. MÀU SẮC TRONG KIẾN TRÚC

Chiwen (miệng rồng không sừng)

-Nằm trên **2 đầu chóp mái** của công trình kiến trúc, có hình dạng con cá có đầu rồng. Người Trung Quốc mô tả nó là con rồng nuốt chửng mọi thứ, nên người ta đặt ở 2 đầu chóp mái để **nuốt tất cả ảnh hưởng xấu**.

-Người Trung mô tả nó là một loại cá ở biển có **chiếc đuôi phun sóng gây mưa**. Đa số công trình cổ Trung Quốc bằng gỗ, nên theo tín ngưỡng để tránh hỏa hạn, họ đặt Chiwen ở 2 đầu chóp mái với phần đuôi hướng ra ngoài. Chiwen ngoài **bảo vệ khỏi hỏa hoạn , mà còn lũ lụt và bão**.

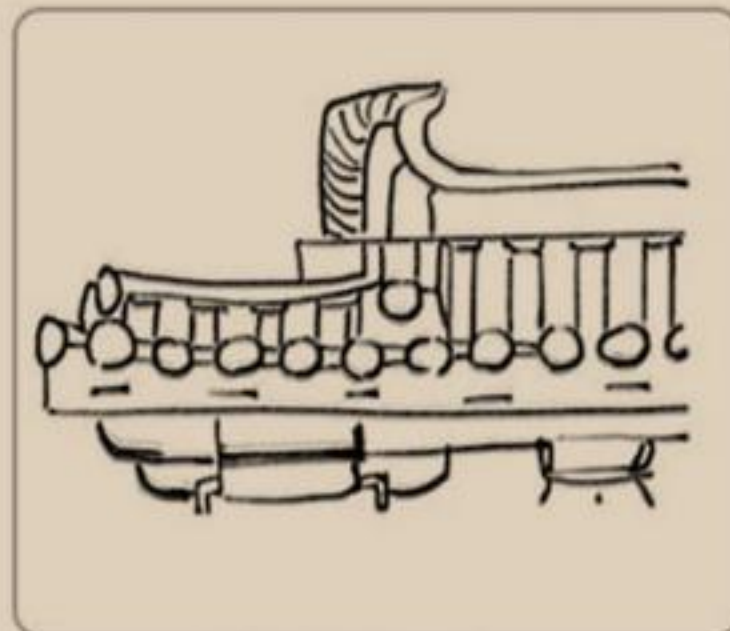
-Ngoài về tín ngưỡng, phần nối của mái và mái hiên thường dễ bị dột, vì vậy Chiwei **làm móng để gia cố sườn mái và bảo vệ hai đầu và ngăn nước mưa lọt qua**.

The Song Dynasty

The South Song Dyansty

The Sui Dynasty

The early-Tang Dynasty

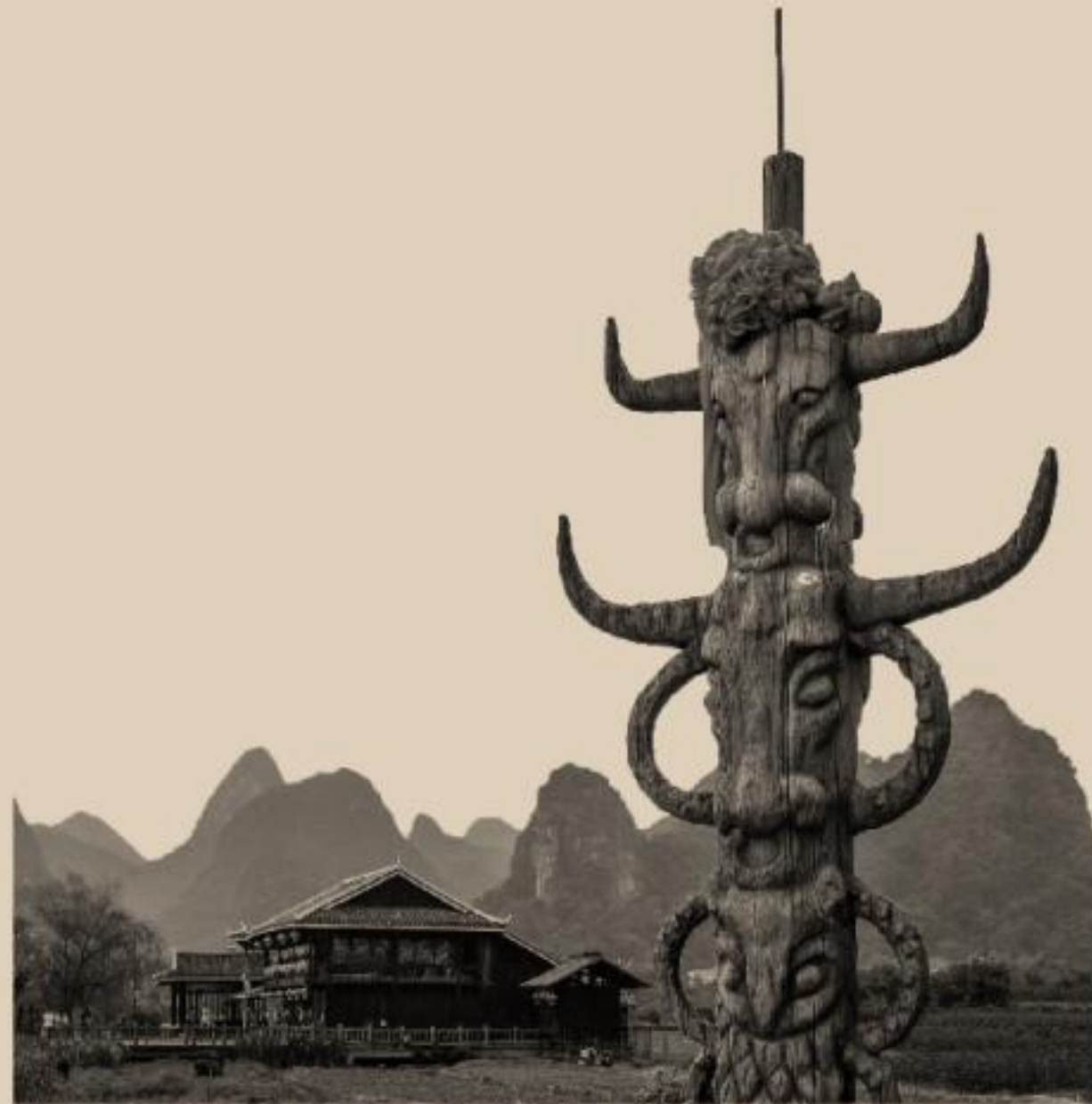
The mid-Tang Dyansty

Totem (vật tổ)

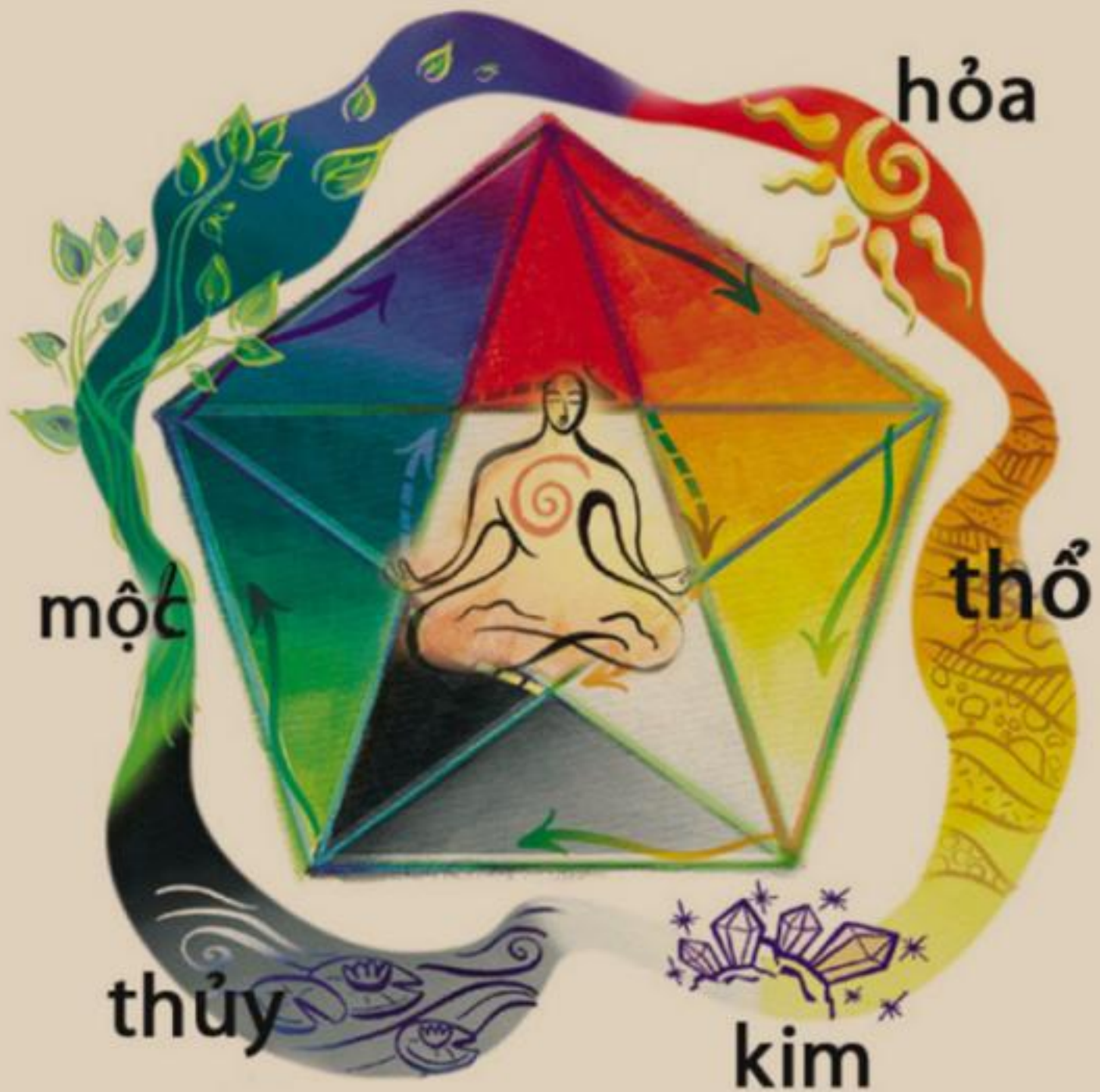
- Là vật tượng trưng cho tín ngưỡng coi **động vật, thực vật...** có quan hệ họ hàng với thị tộc là thần bảo hộ, là tên gọi, là **biểu tượng của một dân tộc**.
- Người Trung coi rồng tượng trưng cho **sự đoàn kết, sức mạnh, may mắn**. Rồng có thể kiểm soát mưa, bão, nước,.. Ngoài ra hoàng đế còn được coi là hậu duệ của rồng. Vì thế Trung Quốc sử dụng vật tổ trang trí khắc **hình rồng tượng trưng cho dòng dõi hoàng đế nói riêng và sự đoàn kết của đại gia đình dân tộc Trung Quốc nói chung**.
- Ngoài tín ngưỡng vật tổ còn dùng để **phân biệt các cộng đồng thị tộc** khác.

Nghệ thuật trang trí màu sắc Trung Quốc

-Màu sắc có ảnh hưởng đến hiệu quả trang trí. Màu sắc của **Phật giáo Tây tạng chủ yếu là màu đỏ, vàng, lam, lục và trắng**. Chúng có nguyên tắc và phương pháp trang trí riêng trong kiến trúc, điêu khắc, trang phục và trang trí nội thất.

- Màu sắc tiêu biểu của **kiến trúc cổ Trung Quốc là : đỏ, vàng, xanh lam, trắng và đen**. Những màu này không chỉ là lựa chọn thẩm mỹ; mỗi thứ được liên kết với một giàn đồ phức tạp liên quan đến mọi thứ, từ chiêm tinh học và siêu hình học đến thực phẩm và y học. Các nguyên tố: **kim loại, gỗ, nước, lửa và đất**, mỗi yếu tố được liên kết với các màu sắc khác nhau. Nên 5 màu đó trở thành bảng màu thống trị trong kiến trúc Trung Quốc.

Đỏ - Hỏa

- Theo tín ngưỡng người Trung màu đỏ tượng trưng cho **sự may mắn, sức mạnh, vui vẻ và hạnh phúc**. Là màu chủ đạo của các **công trình hoàng tộc** thể hiện cho sức mạnh.

- Màu đỏ trong **Phật giáo Tây Tạng** có liên quan mật thiết đến **tôn giáo Bon cổ** xưa của dân tộc Tây Tạng, biểu tượng của **sức sống, sự bảo tồn, ngọn lửa và những thứ hoặc địa điểm linh thiêng**. Ngoài ra ngọn lửa còn tượng trưng cho **sự ấm áp**.

Tử Cấm Thành

Cung điện Potala

- Là cung điện lăng mộ của các vị Đạt Lai Lạt Ma. Màu đỏ được sử dụng trong công trình để thể hiện tính linh thiêng, kín cổng cao tường. Ngoài ra màu đỏ còn che chắn khỏi sự quấy nhiễu của ma quái, nên được sơn lên để bảo vệ lăng mộ.

Vàng - Thổ

Màu độc quyền của **hoàng đế**, màu này chỉ có thể được sử dụng cho các **cung điện, đền thờ và lăng tẩm** của hoàng gia. Là biểu tượng màu sắc truyền thống của Trung Quốc, đại diện cho **quyền lực, hoàng gia và sự thịnh vượng**. Là màu sắc của sông Hoàng Hà, **nơi khai sinh** ra nền văn minh Trung Quốc.

- Màu vàng trong Phật giáo có liên quan đến **đức Phật Thích Ca**. Thể hiện sự **cao quý, thánh thiện và niềm tin** vào Phật giáo Tây Tạng. Màu vàng cũng đại diện cho **sự tự do khỏi sự chăm sóc của thế gian**. Vì vậy màu vàng được áp dụng cho **chùa và quần áo** của các nhà sư.

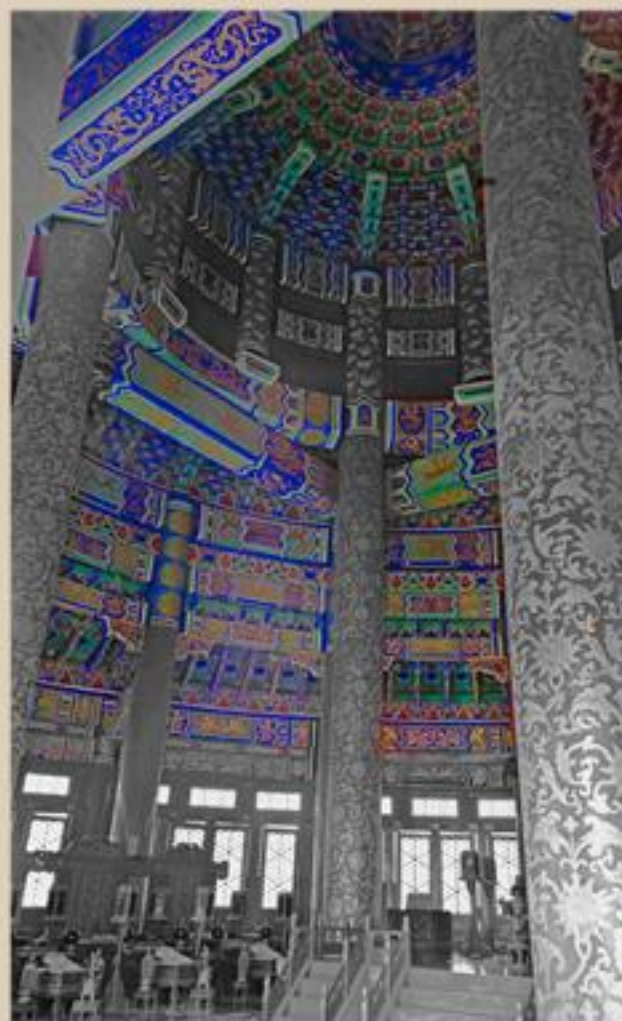
Tu viện Mindrolling

Lam/Lục- Thổ

- Là màu sắc tượng trưng cho **trời đất, thiên đàng, phước lành từ thiên thượng, sức khỏe, sự thịnh vượng**. Trong Phật giáo Tây Tạng, nó tượng trưng cho **trí tuệ, sự vĩ đại và vĩnh cửu**

- Công trình tháp Thiên Đường kết hợp giữa không gian kiến trúc và màu sắc để nói lên bản chất của công trình là nơi **tế đàn cầu điều phước lành** từ trên trời. **Mái vòm tròn** bên trên tượng trưng cho trời kết hợp với màu xanh lam và lá tượng trưng cho thiên đàng.

Tháp Thiên Đường

Tháp Đại Ngạn

Trắng - Kim

Màu trắng mang ý nghĩa của sự trang trọng, thuần khiết và thánh thiện và sự viên mãn. Nên là màu chủ đạo sử dụng trong công trình Phật giáo.

Đen - Thủy

Đại diện cho sự hủy diệt, xấu xa, độc ác và buồn bã. Là màu âm trong vòng tròn Thái Cực, thể hiện cho âm giới, Nhưng nó cũng được coi là màu của Đạo, vua của tất cả màu.

Chùa Bảo Quốc Tự

NGHỆ THUẬT TRANG TRÍ NHẬT BẢN

MÀU SẮC

Thường các công trình kiến trúc cổ Nhật Bản sử dụng màu sắc **tự nhiên của gỗ** hoặc **màu đỏ tươi** (mặt trời), **trắng** (giản dị), đen (bảo vệ), xám do họ tôn trọng màu sắc thuần túy của tự nhiên, tôn trọng bản chất, linh hồn của sự vật xung quanh

Đó là sự **tôn trọng đến sự giản dị**, ít quan tâm hình thức bên ngoài và **đề cao sự sâu sắc bên trong**.

Điều đó cho thấy **tinh thần Thần đạo** đã ảnh hưởng mạnh mẽ đến văn hóa và kiến trúc Nhật Bản.

Cổng Torii đền Itsukushima

Cổng Torii thường được sơn màu đỏ son tượng trưng cho lửa, mặt trời. Bởi vậy, khi sơn đỏ người ta cho rằng sẽ loại bỏ được sự xâm nhập của tà khí.

Mái ngói Kawara

Mái ngói Kawara được làm từ đất sét. Nó vẫn được giữ nguyên màu xám đen khi đưa vào các công trình kiến trúc Nhật Bản.

VẬT LIỆU

Người Nhật quan niệm trong mỗi đồ vật, sự vật đều có hiện diện của linh hồn (kami). Vì thế, nếu họ cảm nhận “tự nhiên”, họ sẽ đến gần với thế giới tâm linh hơn.

Do đó, họ sử dụng các vật liệu (kể cả màu sắc) **mang tính tự nhiên và đơn giản** như **gỗ, đá, tre, giấy shoji...**

Đền Toshodaiji

<https://tieulun.hopto.org>

ONIGAWARA - CÁC YẾU TỐ TRANG TRÍ ĐƯỢC TÌM THẤY TRÊN MÁI CHÙA NHẬT BẢN

Onigawara (gạch quỷ) là đặc điểm trang trí thường thấy nhất trên các mái chùa Phật giáo

Kawara: là từ chỉ mái ngói gốm được du nhập vào Nhật Bản cùng với Phật giáo và kiến trúc đền chùa từ bán đảo Triều Tiên vào thế kỷ thứ 6

Oni : từ **quỷ** thường được sử dụng nhiều nhất

Onigawara được tìm thấy ở phần cuối của đỉnh mái chính, Ohmune , và ở phần cuối của các rặng giảm dần, Kudarimune, có vai trò **bảo vệ chống lại thời tiết**

Chức năng tâm linh của chúng là xua đuổi ma quỷ

Một ngôi đền sẽ có nhiều kiểu thiết kế onigawara khác nhau trên một mái.

VẬT LIỆU: Đá, gốm, gỗ

ĐỀ TÀI ĐIÊU KHẮC: Hoa, động vật, sinh vật thần thoại

Một ngôi đền ở Kasaoka, Okayama, có một số onigawara rất khác thường dưới dạng **Karasu Tengu**.

Onigawara, Đền Kon-senji, Tokushima. Số 3 về Hành hương Shikoku

Onigawara tại chùa Jizoji, Tokushima. Số 5 về Hành hương Shikoku.

MÁI NGÓI GATOU

Được trang trí với các họa tiết hoa văn, hình dạng trừu tượng **tomoe** hoặc **kamon** của gia tộc, vừa mang tính thẩm mỹ vừa có vai trò **làm chệch hướng nước mưa ra khỏi tường...**

ĐỀ TÀI ĐIÊU KHẮC: Hoa, Các biểu tượng,...

Tomoe (dấu phẩy) biểu tượng bảo vệ, một biểu tượng của quyền lực và một biểu tượng của tâm linh và di sản.

SHACHIHOKO - NGƯỜI BẢO VỆ LÂU ĐÀI NHẬT BẢN

KỸ THUẬT TRANG TRÍ: ĐIÊU KHẮC

VẬT LIỆU TRANG TRÍ: GỖ - DÁT VÀNG, GỐM, ĐỒNG

Shachi , hay **Shachihoko** , là một con vật trong **văn hóa dân gian Nhật Bản**. Một sinh vật thần thoại với **thân mình là một con cá và đầu của một con hổ**.

Biểu tượng của quyền lực và sự giàu có

Chúng được đặt đối diện nhau trên các đầu đối diện của một mái nhà. Chúng đóng vai trò như những **linh hồn bảo vệ**, tương tự như mái ngói oni cũng thường thấy trên các lâu đài và có vai trò **phòng chống cháy nổ**. Người ta tin rằng trong trường hợp xảy ra **hỏa hoạn**, shachihoko có thể bảo vệ tòa nhà bằng cách triệu hồi các đám mây mưa hoặc bằng cách phun ra lượng nước khổng lồ mà chúng đã nuốt phải trước đó.

Người ta cho rằng shachi ban đầu có nguồn gốc từ những con **quái vật biển của đạo Hindu** và đến Nhật Bản thông qua Trung Quốc trên Con đường Tơ lụa cùng với **Phật giáo**.

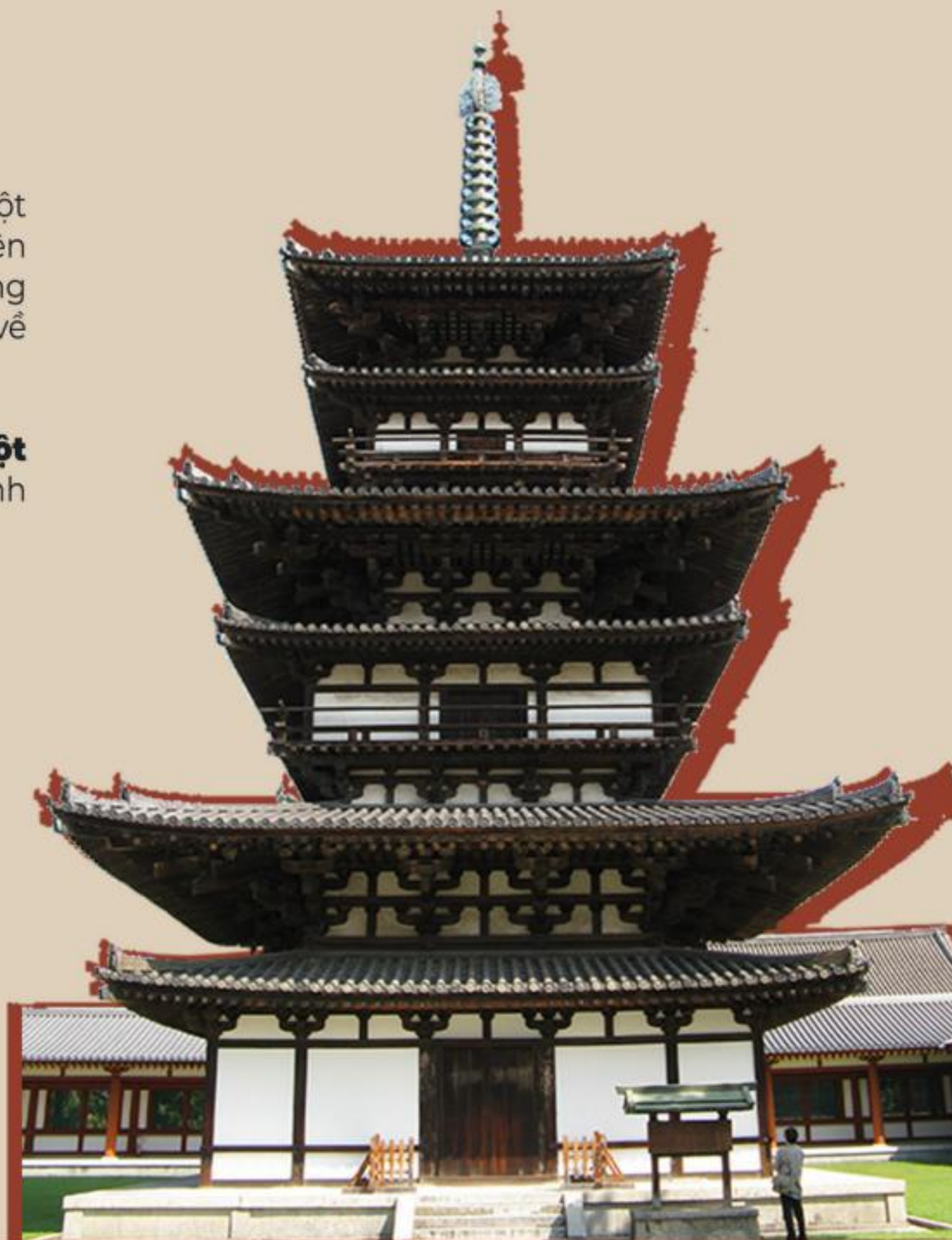
Ngoài shachi, còn có nhiều hình tượng khác được tìm thấy trên mái nhà bao gồm komainu , phượng hoàng, khỉ, chim bồ câu, v.v.

MOKOSHI

Nghĩa là "tầng váy" hoặc "tầng quần", là một mái **trang trí** bao quanh công trình bên dưới mái chính vì nó không có tác dụng phân chia nội bộ. Mokoshi tạo ra ấn tượng về việc có **nhiều tầng hơn thực tế**.

Tác dụng chính của Mokoshi là **giấu các cột trụ dày của cấu trúc**, làm cho công trình trông nhẹ nhàng hơn và đơn giản hơn.

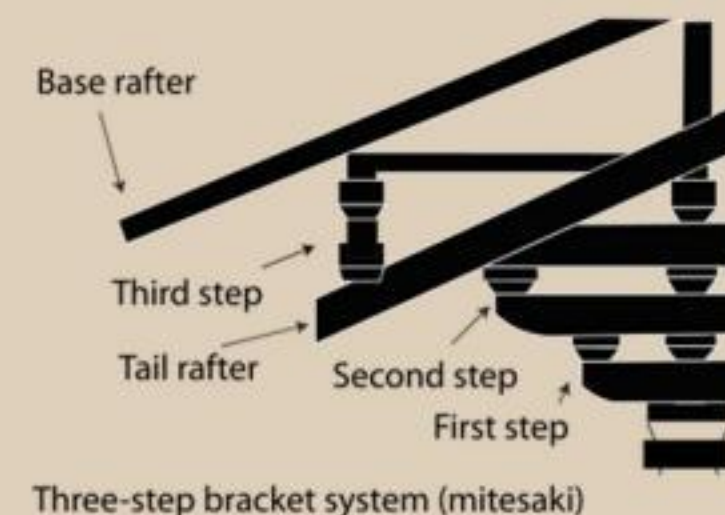

TOKYŌ (ĐẤU CÙNG)

Tokyō là **hệ cấu trúc đỡ mái hiên bằng gỗ**, là một phần của đền thờ Phật giáo hoặc Thần đạo.

Dù **không cần dùng keo hay đinh ốc** để nối chúng lại với nhau nhưng việc lắp ráp các thanh gỗ theo đúng khuôn, ăn khớp nhịp nhàng tạo thành một hệ thống vững chắc và linh hoạt nên khi xảy ra động đất, kết cấu này vẫn giữ vững mái nhà và khung nhà.

Ngoài tác dụng là hệ kết cấu đỡ mái, Tokyō còn là một thành phần trang trí rất quan trọng làm phong phú mặt đứng.

MỐI QUAN HỆ GIỮA TRANG TRÍ MÀU SẮC VÀ KIẾN TRÚC

Màu sắc có ảnh hưởng rất lớn đến hiệu quả trang trí. Chúng có những **nguyên tắc và phương pháp trang trí riêng** trong kiến trúc, điêu khắc, hội họa, trang phục và trang trí nội thất, chúng được **phối hợp và thống nhất** với nhau.

Màu sắc mang tính biểu tượng, **phản ánh rõ nét tính chất** của từng thể loại công trình, thậm chí mang tính thần bí; màu sắc mang ý nghĩa khác nhau **theo từng thời kỳ nghệ thuật, lịch sử hoặc văn hóa.**

III. HỘI HỌA TRONG KIẾN TRÚC

TRANG TRÍ HỘI HỌA TẠI QUẦN THỂ AJANTA

Có thể nói, nghệ thuật hội họa của người Ấn Độ cổ đại đã đạt đến chất lượng hoàn hảo về màu sắc cũng như bố cục. Các tác phẩm này đã qua cuộc thử nghiệm thành công của thời gian.

Cách mà những người thợ dùng để tạo ra những tác phẩm của mình cũng vô cùng độc đáo. Theo một số tài liệu, nguyên liệu chính để làm nên những bức vẽ chính là **đá cuội** và **các loại rau quả**. Rau quả được nghiền nát ra để tạo thành 1 chất keo, sau đó được nghiền tiếp với các viên sỏi đầy màu sắc để tạo ra một loại **"sơn"** cho những tác phẩm này.

MỐI QUAN HỆ GIỮA TRANG TRÍ HỘI HỌA VÀ KIẾN TRÚC

Trang trí hội họa đã định hướng và tác động mạnh mẽ lên phương thức hoạt động của kiến trúc, đề cao và tách biệt tính sáng tạo của người nghệ sĩ với hoạt động tạo tác gần như lặp lại của giới nghệ nhân. Chính điều này đã làm cho hội họa có được chỗ đứng riêng và thay đổi tính chất. Hội họa đưa kiến trúc thoát khỏi thân phận sao chép thuần túy của nghề thủ công với những phát kiến và sáng tạo có tính cá nhân.

Ý NGHĨA ỨNG DỤNG TRANG TRÍ KIẾN TRÚC HIỆN ĐẠI

Hình thức trang trí còn ý nghĩa như “lớp áo choàng” thể hiện sự kết hợp các yếu tố truyền thống và hiện đại hòa quyện với nhau qua màu sắc hoặc các phù điêu dân gian. Các chi tiết trang trí kiến trúc truyền thống được diễn đạt với hình thức mới tạo nên sự kết nối “hiện đại – bản sắc” trong quá trình sáng tác kiến trúc.

THƯ VIỆN KHOA HỌC TỔNG HỢP TP. HCM

Mặt đứng công trình thể hiện tính hiện đại với hệ lam có tỷ lệ phân chia có quy tắc, phản ánh được **thái độ ứng xử** của công trình trước khí hậu nhiệt đới nóng ẩm của TP. HCM

Hệ hoa gió của công trình vừa có tác dụng trang trí vừa đáp ứng điều kiện khí hậu, vừa thể hiện rõ nét **sự kết hợp giữa hiện đại và truyền thống.**

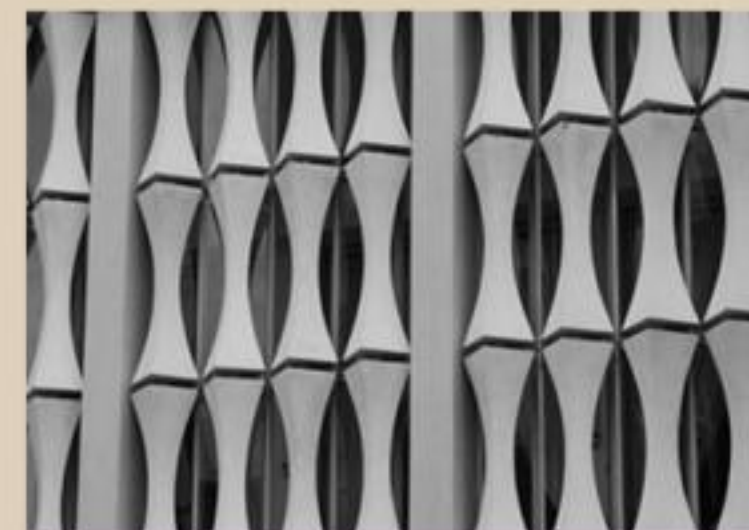
Những bức phù điêu dưới ô cửa mang phong cách trang trí Á Đông, tôn vinh được vẻ trang nghiêm của công trình

Bức "rèm hoa đá" có **hình đốt trúc**, một chi tiết đặc sắc của công trình; vừa là yếu tố thẩm mỹ, vừa có **tác dụng lọc sáng, đón gió và che chắn kín đáo.**

DINH ĐỘC LẬP

Công trình Dinh Độc Lập với mặt bằng tổng thể chữ "Công" kết hợp với giải pháp mặt đứng: "chi tiết trang trí hệ lam hình đốt trúc" mang lại hiệu quả cao với việc thích ứng điều kiện khí hậu và thị cảm thẩm mỹ trong quá trình sáng tác kiến trúc.

KẾT LUẬN

Marc Antoine Laugier vào giữa thế kỉ 18 đã viết rằng: **“Nếu công trình kiến trúc cổ có tỉ lệ không tốt, thì trang trí tràn lan cũng chẳng có tác dụng gì”**.

Nói về quan hệ của chúng với những hình dạng kiến trúc đằng sau, chúng có thể làm cho kiến trúc rõ ràng hơn, hoặc mờ nhạt hơn, nó có thể bóp nghẹt hoặc mang lại sức sống cho kiến trúc. Tuy nhiên, **trang trí tuyệt đối không đồng nghĩa với kiến trúc**.

Nghệ thuật trang trí trong kiến trúc có hình thức biểu đạt màu sắc độc đáo, hoa văn trang trí độc đáo và có phương thức biểu đạt riêng, khiến không gian bên trong công trình trở nên độc đáo. Phong cách trang trí bên trong các công trình kiến trúc đã hình thành nên những đặc điểm nghệ thuật tôn giáo độc đáo của nó: phức tạp và lộng lẫy, huyền bí và trang trọng.

Vì thế, **khi trang trí và kiến trúc cùng lên tiếng**, sự hài hòa và xung đột giữa chúng sản sinh ra tất cả các đặc trưng quan trọng của một tác phẩm kiến trúc.

LỜI CẢM ƠN

Qua dự án tìm hiểu về trang trí trong kiến trúc, chúng em đã học được nhiều và khám phá được nhiều điều mới hơn cả mong đợi. “Chuyến đi phương Đông” mà cô dẫn dắt đã cho chúng em nhìn thấy nhiều vùng đất mới với những nền văn hóa, tôn giáo và tín ngưỡng đa màu đa sắc. Chúng em xin gửi lời cảm ơn chân thành nhất đến cô vì những tiết học tuyệt vời nhất.

Mong cô sẽ góp ý cho những sai sót của chúng em.

Một lần nữa, xin cảm ơn cô rất nhiều <3